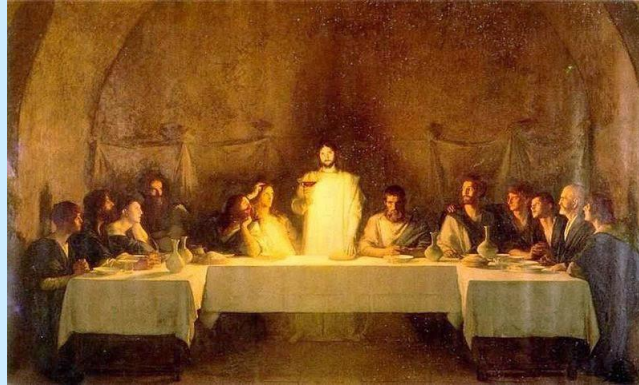

Overweging Witte Donderdag

Witte Donderdag is mijns inziens, in liturgisch opzicht, wellicht een van de mooiste feesten van het kerkelijk jaar.

Verplaats u naar 2000 jaar geleden en stelt u het zich voor: Jeruzalem, de Vredesstad met zijn hoge muren en stevige poorten, en boven alles uit torenend het heiligdom op de tempelberg waar Gods heilige Naam woont.

De stad is overbevolkt door de duizenden pelgrims die van heinde en verre zijn toegestroomd om Pesach te vieren, en telt nu het dubbele aantal bewoners.

De herbergen zitten overvol, de pensions en eethuizen zijn afgeladen. Bij de poorten klinken overal de psalmverzen: "Verheugd was ik toen ik hoorde: wij gaan naar het huis van de HEER.

Verheugd ben ik nu onze voeten staan binnen je poorten, Jeruzalem." De stad gonst van de geruchten: die Jezus uit Nazaret heeft zijn intocht gehouden als koning Messias op een ezel. De autoriteiten, de hogepriesters en de oudsten, verkeren in spanning: een onbekende vrouw heeft hem gezalfd door olie over zijn hoofd uit te gieten als teken van zijn waardigheid als Messias.

Wat gaat die Jezus doen? Werpt hij zich op als de nieuwe troonpretendent uit het geslacht van David? Ontketent hij een opstand tegen de Romeinen met alle gevaren van dien, de verwoesting van de tempel, de omverwerping van de klerikale macht.

Maar Jezus is niet naar Jeruzalem gekomen om een greep naar de macht te doen! Daarom is het dat Jezus na de opzienbarende intocht en na de geruchtmakende zalving nu in stilte een ruime bovenzaal regelt met als teken een man die een waterkruik draagt. Vaak lezen we daarover heen. Het zijn vrouwen die waterkruiken op hun hoofd dragen! Het is zoiets als een man achter een kinderwagen nu. De leerlingen kunnen de man niet missen.

De bovenzaal is zoals ze verwacht hadden, ruim genoeg voor de twaalf en nog andere leerlingen die Jezus steeds trouw op al zijn wegen gevolgd zijn. Ligbanken tegen de drie wanden, bijzettafeltjes met olielampjes, want de zon is al onder en de duisternis is gevallen.

Bij de open deur staan grote waterkruiken voor de rituele wassingen en op een tafel in het midden liggen het geslachte lam, de bittere kruiden, de ongedesemde broden, de bekers wijn, linnen doeken en ander tafelgerei. Aan de herdenking en de herbeleving van de uittocht uit Egypte geeft Jezus een nieuwe betekenis, een diepere dimensie: zijn uittocht uit dit leven op weg naar de heerlijkheid van zijn Vader. Zijn handen zijn geen gebalde vuisten waarmee je macht en geweld uitstraalt, maar uitgestoken open handen.

Handen die de voeten wassen, handen die zegenen, handen die het brood breken en delen, handen die de beker doorgeven. En als het dankgebed is uitgesproken, dan worden de vragen gesteld zoals het ook hoort.

Waarom doen we wat we vandaag voor de zoveelste keer doen? De evangelisten Lucas en Johannes gewagen van dit vraag- en antwoord spel. Waar gaat u heen? Blijft u lang weg? Komt u nog terug? Kunnen wij daar ook komen? Wat is die weg van u, en waar leidt die heen? Wie is het die u verraadt? Ben ik het soms? Vragen en nog eens vragen!

Zoals we ook nu allemaal met vragen zitten die we Jezus graag zouden stellen. En Jezus antwoordt hun geduldig en omstandig, al vatten ze de draagwijdte van zijn antwoorden niet of nauwelijks. De Geest die klaarheid brengt, hadden zij nog niet ontvangen: Petrus, Filippus, Thomas, Judas en alle anderen.

Maar één leerling zwijgt en luistert, hij wordt niet met name genoemd, de geliefde leerling die aan tafel tegen Jezus aanligt, aan zijn hart rust. Let op, het is niet zo maar naast Jezus zitten, de evangelist gebruikt een gevoelige uitdrukking. Met zijn hoofd tegen Jezus' borst kon hij luisteren naar de hartenklop van Jezus, verstaan wat hem ten diepste bewoog.

Nog maar één keer gebruikt de evangelist diezelfde uitdrukking, namelijk aan het begin van zijn evangelie waar we lezen dat Jezus rust aan het hart van zijn Vader. Zoals Jezus intiem is met God, zijn Vader en zijn diepste gevoelens kent – ik in de Vader, en de Vader in mij – zo is de geliefde leerling intiem met Jezus, en verstaat hij op zijn beurt wat Jezus ten diepste beweegt, zonder woorden, zonder vragen. Juist omdat de geliefde leerling anoniem blijft, naamloos, mogen en kunnen wij ons met hem identificeren. In de stilte zonder woorden mag ook ieder van ons bij hem aanliggen, rusten aan het hart van Jezus. Amen.

HOE JE DE VOETWASSING NU ZOU KUNNEN TOEPASSEN

Op Witte Donderdag gedenken we de instelling van het avondmaal door Jezus. Het evangelie van Johannes vertelt niets over het avondmaal. Hij heeft het over een ander 'sacrament'. De evangelist beschrijft als enige van de vier evangelisten de dienende Jezus, die de voeten van zijn discipelen wast. Het 'sacrament' van de voetwassing vertaalt zich in een dienende en gastvrije kerk.

Lezen: [Johannes 13 : 1 – 17](#)

'Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen en droogde ze af met de doek die hij omgeslagen had.'

Johannes 13 : 4 en 5

Diep door het stof

Voordat de Joden aan tafel gingen voor de Paasmaaltijd moesten de handen en voeten zijn gewassen. Deze onbedekte ledematen zaten na de wandeling door de straten van een land met een heet en droog klimaat onder het stof. Vandaar. Hiërarchisch gerangschikt, waste de vrouw des huizes de voeten van haar man, de kinderen die van hun ouders, de slaaf deed het voor zijn meester en zijn gasten. Het was zulk laag werk, dat een Joodse slaaf niet eens verplicht werd neer te knielen bij een volksgenoot. Het wassen van de voeten was het werk van de minste slaaf. Als Jezus zijn bovenkleed aflegt, een linnen doek om slaat, water in de waskom giet, de voeten van zijn leerlingen wast en afdroogt met de doek, die hij omgeslagen had, gaat hij diep, diep door het stof. 'Ik heb een voorbeeld gegeven, wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen,' verklaart Jezus aan zijn volgelingen het waarom van deze verrassende daad.

Dat is en blijft een lastige voor ons. Bukken, buigen voor de ander, zit niet in ons bloed. Jezus, wat doe je ons aan?

Elkaar dienen.

Het wassen van de voeten is in de Bijbel niet louter een zaak van hygiëne. Nog meer symboliseert deze handeling de gastvrijheid, waarmee de gastheer of -vrouw de bezoeker verwelkomt. Daarmee hangt samen de symboliek van het dienen, aangezien de voetwassing in Bijbelse tijd vooral tot de taken van de laagste knecht behoorde. Dat moest het slaafje van jan en alleman maar doen.

Over dienen gesproken..... Nog niet zo lang geleden vond er een bijzondere trouwdienst plaats. De bruid was een Nederlandse, de bruidegom een Amerikaan. Na het jawoord gaven ze elkaar de ring als een dagelijkse herinnering aan de

belofte, die ze elkaar hadden gegeven. Vervolgens zei de bruidgom: 'Om te laten zien dat ik jou, mijn bruid, wil dienen en voor wil gaan in een leven met God, ga ik je nu je voeten wassen. De aanwezigen keken vol verbazing naar er ging gebeuren. De bruid gaat zitten en er wordt een teiltje met water binnen gebracht. Eerst was de bruidegom de voeten van haar. Vervolgens wast de bruid de voeten van haar echtgenoot. Een prachtige symboliek! In het huwelijk wil je niet heersen maar dienen. Niet op zoek naar het eigen geluk, maar naar dat van de ander.

Gastvrijheid

Letterlijk zoals het genoemde bruidspaar of de paus op Witte Donderdag de voeten van delinquenten wast, wassen wij in de Kerk aan de Haven elkaar niet de voeten. Geen punt. Belangrijker dan het ritueel op zich is het in de praktijk brengen van de betekenis ervan. Het gaat dan om dienende gastvrijheid.

We willen als gemeente als een open huis, met lage drempels zijn of anders gezegd, we willen een kerk zonder muren zijn, of een uitnodigende gemeente, een gemeente als pleisterplaats, een rondetafelkerk. De kerk als herberg is de praktisch invulling van het sacrament van de voetwassing. Dat betekent allereerst dat de gemeenteleden zich openstellen voor gasten, voor vreemdelingen, voor niet-leden. Dat kost inspanning.

Vreemdelingen kunnen als bedreigend ervaren worden voor onze vanzelfsprekendheden, voor onze rust en gehechtheid aan het oude vertrouwde. Een echt gastvrije gemeente probeert die angst de overwinnen, stelt zich open op alle terreinen van het kerkenwerk en verwijdert barrières, die gasten, vreemdelingen belemmeren om mee te doen in de dienst, in de gemeenschap

en in de omgang met God. De gast krijgt geen plaatsje aan de rand, maar in het centrum.

De rollen

In een kerk als herberg zijn ten tweede de leden ook te gast bij elkaar. Op basis van wederzijds vertrouwen stellen zich open voor elkaar. Wij mogen elkaar ontmoeten en gasten zijn in het levensverhaal van elkaar. Gedeelde vragen.

Gedeelde zorgen. Gedeelde vreugden. Bij elkaar te gast gebeurt in het tweegesprek op huisbezoek. Bij elkaar te gast gebeurt in het gesprek in kleine groepen. Juist aan de Tafel van Heer biedt een gastvrije, uitnodigende ruimte, waarin wij mogen ervaren, dat wij hoe verschillend we ook zijn bij elkaar horen met onze kleine en grote zorgen en vreugden. Wij zijn aan elkaar gegeven.

Een kerk als herberg weet ten derde ook dat wij als gemeenteleden niet de eigenaars van het kerkgebouw zijn, wat juristen ook mogen beweren. De eigenaar van de herberg is Jezus Christus. Op de keeper beschouwt zijn wij niet de gastheer of gastvrouw, maar net als ieder ander, gast. We zijn bij Jezus Christus te gast en worden door hemzelf aan tafel genodigd. De rollen worden omgekeerd. Nog onoverzichtelijker wordt het als de gastheer aller dienaar wordt, opstaat en zijn gasten de voeten wil gaan wassen. Het wordt in ieder geval Petrus te machtig.

Hij weigert aan die omkering mee te doen. Hij grijpt terug op de bekende routines en wil de vertrouwde orde herstellen. Hij poogt grip op de situatie te houden. Uiteindelijk geeft hij zich over.

Het sacrament van de voetwassing wijst ons op drie aspecten van een kerk met dienende gastvrijheid hoog in het vaandel: openheid naar vreemdelingen, bij elkaar te gast zijn en gast zijn van Jezus Christus. Een ander symbool van de gastvrije

gemeente is de tafel. Die staat klaar in het koor van de kerk.
Hartelijk welkom iedereen!

Vandaag / vanavond, op Witte Donderdag, hebben in vele kerken wereldwijd de deelnemers aan de viering van het laatste avondmaal elkaar in navolging van het evangelie de voeten gewassen. Sinds een aantal jaren ben ik verbonden met oecumenische gemeenschap Oudezijds 100 die op de walletjes in Amsterdam gastvrijheid verleent aan allerlei mensen die korter of langer een dak boven hun hoofd nodig hebben. Met een aantal andere predikanten en priesters ga ik daar regelmatig voor in de wekelijkse eucharistievieringen. Op Witte Donderdag was het een aantal keren mijn beurt om voor te gaan. Heel dat bonte gezelschap knielt dan voor elkaar en wast elkaar symbolisch één voet en terwijl je dat doet noem je de naam van je buurman of buurvrouw en spreek je een wens uit voor hem of haar. De gasten ken ik meestal niet goed en dus moet ik dan eerst een gesprekje voeren om ook iets zinnigs te kunnen zeggen. En de ander die mij niet goed kent, doet dat natuurlijk ook.

Wat daar gebeurt is naar mijn ervaring iets heel bijzonders. We hebben in de kerk altijd de mond vol over elkaar liefhebben, over dienstbaarheid en noem maar op. Maar even zo vaak bakken we er niets van. De leden van de gemeente van Jezus zijn net normale mensen, met al hun hebbelikheden en onhebbelikheden.

En juist dan, met heel dat bonte gezelschap in die huiskapel in het sousterrain, met het lawaai van de hoerenlopers op straat dat naar binnen dringt, dan gebeurt daar iets wat op een heel kwetsbare manier verbondenheid scheidt. Je knielt voor iemand,

je raakt iemands voeten aan, je kijkt naar hem of haar op en je probeert een goed woordje te spreken.

Verbondenheid. Zo kan je naar mijn gevoel het woordje liefde dat Jezus in het Johannes-evangelie zo centraal stelt, het beste vertalen. Liefde die handen en voeten krijgt, liefde die goede woorden zoekt, liefde die geschiedt en zo geschiedenis maakt, verbondenheid schept.

Dat is niet vanzelfsprekend. De verhalen die als opmaat voor die voetwassing aan het laatste avondmaal klinken, maken dat duidelijk.

In die andere verhaal gaat het om verbondenheid die op bittere ervaringen moet worden gewonnen. De slavernij van Israël in Egypte en het verraad van Judas maken duidelijk dat verbondenheid geen vanzelfsprekendheid is. Er zijn tegenkrachten die zich bedreigd voelen als ware verbondenheid zich daadwerkelijk wil tonen.

Wat is daar nou bedreigend aan verbondenheid, zou je toch zeggen. Het is toch mooi als mensen zo liefdevol met elkaar omgaan?

In Egypte wordt duidelijk dat wie verbondenheid eenzijdig interpreteert de ander tot slaaf maakt. Jij moet doen wat ik wil. Die macht voelt zich bedreigd door verbondenheid die alleen kan bestaan bij de gratie van wederkerigheid. Een samenleving waarin onderscheid wordt gemaakt tussen de eigenlijke bewoners van een land en de bijkomers die zich maar hebben te voegen, in zo'n samenleving wil God niet dat zijn volk woont. Daarvan moeten ze worden bevrijd. Lastig genoeg om dat te vertalen in onze huidige verhoudingen, maar toch is dat wat dat ene woordje liefde, verbondenheid oproept.

Hoe dan wel? En dan kom ik weer uit bij wat daar in Amsterdam, in Rome door Paus Franciscus en op zoveel andere plaatsen vandaag gebeurt: doen wat Jezus deed. Uit vrije wil voor de ander door de knieën gaan. Die ander bij zijn of haar naam noemen, zich herkend laten weten en zo die ander een plaats aan tafel geven. Dat is slavenwerk. Althans dat was het in Jezus' dagen.

Wat mij zo treft in de verbinding van die beide verhalen van de bevrijding uit Egypte en de voetwassing aan de tafel waar die bevrijding gevierd wordt is, dat Jezus precies die slavenrol op zich neemt waar ze ooit in Egypte van bevrijd waren. Dienstbaarheid is dus niet verkeerd, sterker nog die is noodzakelijk als je de ander werkelijk aan de tafel van de bevrijding wilt laten deelnemen. Het wonder is dan dat Jezus zonder enige vorm van macht en alleen met de ware aandacht voor die ander de wereld een ander gezicht geeft en zo ruimte schept voor al die vreemde gasten.

Judas en Petrus zijn daarvan het schoolvoorbeeld. De ene is totaal teleurgesteld in die softe Jezus. Zonder macht geen samenleving. Gewoon een beetje goed doen moet genoeg zijn. Voor hem was die knieval van Jezus het ultieme bewijs van de mislukking van Jezus. Dat is de ene. De ander is Petrus. Hij wil helemaal gewassen worden. Hem ontgaat het symboliekarakter van die voetwassing. De symboliek die in één eenvoudige handeling veel sterker tot uitdrukking komt dan in een hele wasbeurt: de kracht die uitstraalt van die nederige toewijding in verbondenheid.

Die kracht waarvan Jezus zegt dat die de ware macht is die onze wereld zal regeren. Kracht die alleen in liefdesterminologie tot uitdrukking kan worden gebracht: 'hebt elkaar lief, zoals ik jullie heb liefgehad.' Wederkerige liefde, die is de basis voor de

verbondenheid tussen de discipel en Jezus, de ware mensenzoon – en tussen Jezus en zijn Vader, de bevrijder van zijn volk uit de slavernij.

Een doorgaande beweging die begint aan tafel en die zijn dramatische vervolg vindt als Jezus voor zijn Vader knielt en hem drie keer bidt of deze dienstbaarheid aan de bevrijding uit de slavernij – die uiterste inzet, dat ultieme offer dat zijn eigen leven bedreigt – of dat wel gebracht moet worden of dat er misschien nog een andere weg is. Drie keer laten al zijn discipelen hem alleen in dodelijke eenzaamheid. En toch, toch staat Jezus op en zegt: 'kom, laten we gaan ... die mij uitlevert is al vlakbij.

Dat is de impact van Jezus' knieval hier rond de tafel als wij het brood delen en de wijn zo rood als bloed. Het geeft hem de moed zijn weg naar Getsemane in te slaan.

Om iets van die zelfovergave van Jezus te proeven ben ik daarom dankbaar, dat ik heb leren ervaren wat betekent, dat ik tenminste één keer per jaar uitgenodigd wordt om en publiek voor de ander te knielen en naar haar of hem op te zien. En zo bevrijd te worden tot de navolging van Christus en het woord dat hij spreekt: 'hebt elkaar lief, zoals ik jullie heb liefgehad.'

Zo doende wordt de viering van Pasen een levende werkelijkheid en steeds weerkerend uitdaging voor ons die ons ingedoopt mogen weten in de verbondenheid met die ene Naam:

de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Samen met zijn leerlingen ligt Jezus aan tafel, kort voor het feest van Pasen.

'Leerlingen', schrijft Johannes.

Er zijn er dus meer dan de 12 apostelen. Er kunnen ook vrouwen aangelegenen hebben.

Tijdens de maaltijd staat Jezus op en hij legt zijn bovenkleed af. Al voetenwassend gaat hij de rij langs, zwijgend en geruisloos. De leerlingen zijn met stomheid geslagen.

Jezus, hun meester en heer, neemt een dienstwerk op zich, dat nooit aan een jood zou worden opgedragen.

Zullen zij zich, op dat moment, uitspraken van hem herinneren, zoals: "De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. "

Jezus vereenzelvigd zich met de allerminsten, is minder dan een slaaf, bijna een voetveeg.

Dan wordt de stilte doorbroken. Petrus trekt zijn voeten terug. Hij wil niet door deze Jezus gediend zijn.

Hij ergert zich aan deze solidariteit met de minsten.

Hij kan het op dit moment niet aan,

dat er in de visie en de praktijk van Jezus geen meesters en leerlingen zijn,

geen heren en knechten, maar alleen broeders en zusters.

Ik vind het altijd weer een verbijsterend evangelie het evangelie van de voetwassing.

Eigenlijk jammer dat we de voetwassing niet meer doen al heb ik persoonlijk wel wat moeite met dat ritueel.

Ik vind het verhaal zelf al voldoende en uiterst schokkend:

Jezus die rondkruipt over de grond

om zijn vrienden de voeten te wassen.

Rembrandt beeldde dat uit, het staat op de kaft van uw boekje, onze Heer als een Zuid Amerikaans schoenpoetsertje geknield voor zijn mensen.

Het verhaal van de voetwassing voelt wat ongemakkelijk en bedreigend aan.

Jezus laat, met deze -symbolische- daad, aan zijn leerlingen en aan ons zien, dat de dienst aan elkaar en de onderlinge solidariteit de kern is van het geloven.

Het gaat er om dat de Mensenzoon is gekomen om te dienen, en dienen wil zeggen: de minste willen zijn,

Jezus' daad is een omkering van alles wat vanzelfsprekend is.

Ik gaf jullie een voorbeeld, zegt Jezus.

Wil je het Koninkrijk van God waarmaken, dan zul je zó moeten handelen.

Als Jezus de voeten van al zijn leerlingen heeft gewassen, zijn kleed heeft aangetrokken en weer aan tafel ligt, zegt hij tegen zijn leerlingen: "Begrijpen jullie wat ik gedaan heb?"

Jullie noemen mij: meester en Heer.,
en dat zeg je terecht, want ik ben dat"

Met de woorden: ik ben, verwijst hij naar de Godsnaam.

Met deze naam maakte de Eeuwige zich bekend aan Mozes.

Ik ben, ik ben de aanwezige, degene die er is voor jou,
die met je meegaat op jouw levensweg.

Het is niet zomaar een mens die voeten wast,
hij is het spiegelbeeld van God.

Wanneer wij mensen zo met elkaar omgaan,

ons in onze vermeende grootheid zó klein durven te maken
voor de ander,

ons dienstbaar en nederig opstellen, dan stellen wij God

present.

De vierde evangelist vertelt het verhaal van dat laatste avondmaal heel anders dan de andere drie. Ook bij hem is er die tafel als middelpunt, maar het zijn niet brood en wijn, waarin hij het verbond, de solidariteit, symboliseert, maar het gebaar van de voetwassing. In dit verhaal herkennen we Johannes' versie van de Eucharistie.

In tegenstelling met wat gebruikelijk is, vindt de voetwassing daarom niet voor, maar tijdens de maaltijd plaats. Het symbool is verschillend, het gesymboliseerde hetzelfde. Eucharistie staat niet los van diaconie en diaconie niet los van Eucharistie.

In het allereerste begin van de kerk werden er dan ook naast priester, diakens aangesteld. Zij hadden als hoofdzaak te zorgen voor de ondersteuning van de armen. Ze hadden, net als Jezus, een riskant bestaan want zij protesteerden vaak tegen onrecht en klaagden de overheden aan: Stefanus, de eerste martelaar, was zo'n diaken. Direct na Jezus' geboorte hebben wij zijn sterfdag op 26 december.

Toen de volgelingen van Jezus in de tweede eeuw gingen nadenken over de organisatie van de kerk en dat was met name de heilige Ignatius van Antiochië, ging men uit van twee vindplaatsen van Christus.

Men kan Christus vinden in de leer en in de sacramenten én in het gelaat van de armen, want heeft Christus niet gezegd:

"Al wat je gedaan hebt voor een van de armsten, heb je voor mij gedaan."

Voor de vindplaats van Christus in de leer en de sacramenten ontwikkelden ze de presbyteriale kerkstructuur en verbonden daaraan het ambt van priester.

Gisteren hernieuwden de priesters van ons bisdom hun beloften van trouw aan hun opdracht.

Voor de vindplaats van Christus bij de armen ontwikkelden ze de diaconale structuur en verbonden daaraan het ambt van diaken. Zij vernieuwden gisteren ook hun geloftes.

Deze beide" structuren werden bij elkaar gebracht en geleid door de episcop, de bisschop, die gisterenavond de viering voorzat.

Het ambt van diaken maakte aanvankelijk een grote bloei door, maar was lange tijd slechts een opstapje naar het priesterambt. Er werden ook vrouwen tot diaken gewijd...neen, niet tot priester.

Gelukkig is het ambt sinds het tweede Vaticaanse concilie hersteld,

neen nog niet voor de vrouwen.

Terug naar het verhaal.

Terug naar het verhaal:

Die avond was het verhaal verteld van toen:

van de slaven in Egypte die vrije mensen worden en die op weg gingen naar een nieuwe toekomst.

Het zal met slaaf Jezus een beetje anders gaan dan met die slaven in Egypte.

In Egypte hadden de legers van farao het nakijken en ontsnapten de joden aan hun wapens en hun paarden, ze

zouden dwars door de zee gaan op weg naar het nieuwe leven.

Maar Jezus ?

Het brood zal hij breken

en we horen hem zeggen: mijn leven geef ik voor jullie.

De lijdenskelk zal hem niet voorbijgaan,

Hij zal hem drinken, tot de bodem.

En we horen hem zeggen: dit is mijn bloed.

Hij schenkt zich uit,

hij geeft zich voor allen

opdat wij aan de kringloop van het kwaad zouden ontsnappen

en in een nieuwe fase

van onze geschiedenis zouden terecht komen.

God heeft ons, in Jezus laten zien, hoe Hij ons nabij is God heeft - in Jezus - gekozen voor de treurende, voor de bedroefden en de zieken, voor de verschoppelingen, wat dat Hem ook kosten gaat.

God heeft zich geopenbaard

eerst aan farao in Egypte: Ik kies voor mijn lijdende volk,

mijn lijdende knecht, en dat gaat - het spijt me - ten koste van jouw macht.

'Ik kies vanuit Israël voor állen die lijden.

Alle pijn, alle vergoten bloed gaat mij aan.'

Maar God ging verder met zijn plan.

Hij kwam tot ons in de gestalte van zijn eigen zoon

die voor zijn vrienden knielde...

opdat ook wij dienen, knielen,

troosten, sterken en elkaar bewaren.

Het is mogelijk, om midden in de broosheid, ja soms zelfs de laagheid van de mens, de langzaam duidelijker wordende

sporen van God te zien, de langzaam groeiende openbaring van zijn schoonheid.

En dit moeten mensen, omwille van God, van elkaar geloven: dat de mens in staat is tot het goede, dat hij de gave heeft om lief te hebben, en dat Hij - wat hij ook mag doen - God nooit uit zijn ziel kan wegrukken.

In dat vertrouwen heeft Jezus zichzelf weggeschonken, in handen gegeven van de leerlingen de mannen en vrouwen van toen, en van allen die na hen komen.

Sinds dit laatste avondmaal van de Heer is het mogelijk, vertrouwen te hebben in de mens, en zich toe te vertrouwen aan de kleine gemeenschap van de leerlingen, om geen andere reden, dan omdat God zelf iets in ons gezien heeft en nog ziet. Ook in deze droevige dagen van geweld en haat.

AMEN